

Globaal

gezien

Een groepsge­sprek over internationale trends in participatie

Op de ochtend dat de verkiezing van Donald J. Trump de wereld wakker schudde vond in Leuven dit gesprek over participatie plaats. De bedoeling van het gesprek was om een blik op de wereld te werpen en zo de nieuwe trends rond participatie in Vlaanderen in internationaal perspectief te plaatsen. Uitgangspunt van het gesprek was dat participatie meer behelst dan technieken en dat een reflectie dus ook moet gaan over politieke, sociaaleconomische en culturele achtergronden.

Vanwaar komen we, waar staan we?

Als startblok voor dit gesprek schetsten we met grove borstel de socio-politieke evolutie van participatie in Vlaanderen sinds 1960. Samengevat zou je kunnen stellen dat in de jaren '60 en '70 participatie in Vlaanderen vaak onderdeel was van een activistische reactie. Door nieuwe beslissingsvormen als stuurgroepen en wijkraden te introduceren en sterk in te zetten op gemeenschapsvorming binnen wijkontwikkelingsprojecten probeerden participatiedeskundigen een tegenreactie op te zetten tegen de formele, partij-gerelateerde manier van organiseren. Vanuit deze eerste bewegingen groeide er een sterke professionalisering, vaak door de incorporatie van voorheen activistische groepen binnen de overheid. Op deze inkanteling en de neiging om participatie te institutionaliseren kwamen twee reacties. Ten eerste waren er in de jaren '90 enkele initiatieven die, hoewel beperkt, specifiek wilden inzetten op empowerment en een alternatieve kijk op de stad, door te werken op sociale innovatie, coproductie en co-creatie. Ten tweede ontstond er steeds vaker een impliciete post-politieke benadering van participatie. Daarbij werden voor

het eerst nieuwe, trendy en laagdrempelige technieken gebruikt als events, games, wedstrijden enz. Burgers kregen daarbij wel inspraak maar zonder dat dit echt een impact had op beleidsvorming. Op dit moment zijn er eveneens twee trends te onderscheiden. Ten eerste is er een tegenbeweging aan het ontstaan in de lijn van de Occupy beweging en burgerbewegingen die democratie van onderuit willen veranderen en nieuwe vormen van besluitvorming exploreren. Ten tweede is er een opgang bezig van psychologie- en coachinggerelateerde vormen van participatie. Deze benadering benadrukt technieken voor participatie en legt de focus op het herontwikkelen van methoden en competenties.

TEKST

■ **Seppe De Blust** (oprichter van het bureau voor sociaal-ruimtelijk onderzoek ndvr en PhD onderzoeker)
■ **Pieter Van den Broeck**

DE DEELNEMERS

leden van de onderzoeksgroep Planning & Ontwikkeling van het Departement Architectuur van de KU Leuven, die op vele plaatsen in de wereld onderzoek doet naar de manieren waarop territoriale ontwikkeling en sociale innovatie tot stand komen.

■ **Angeliki Paidakaki** (PhD onderzoeker met steun van het FWO. Haar onderzoek focust op de huisvestingsstrategieën in post-Katrina New Orleans.)

■ **Alireza V. Zadeh** (PhD met een focus op het woonbeleid in Iran)

■ **Michael Kaethler** (PhD onderzoeker met steun van het fonds Marie Curie. Doet onderzoek naar participatieve kunst en ontwerp binnen de publieke ruimte.)

■ **Constanza Parra Novoa** (Professor aan het departement geografie van de KU Leuven. Doet onderzoek naar sociaalecologische systemen.)

■ **Giorgos Koukoulakis** (PhD aan het Gran Sasso in L'Aquila. Onderzoekt alternatieve economische strategieën binnen stedelijke verandering.)

■ **Prathiwi W. Putri** (Post Doc onderzoeker aan de Universiteit van Kopenhagen. Doet onderzoek naar de sociaal-politieke betekenis van watermanagement.)

■ **Han Verschure** (Professor emeritus met bijzondere ervaring rond ruimtelijke planning en ontwikkelingsvraagstukken wereldwijd)

■ **Sofia S. Bruno** (PhD onderzoeker binnen het project Indigo en oprichtend lid van www.supersudaca.org)

MODERATOR

■ **Pieter Van den Broeck** (Professor Ruimtelijke planning en duurzame ontwikkeling. Hij leidt een onderzoeksgroep met focus op de sociale inbedding van instrumenten voor ruimtelijk beleid, territoriale ontwikkeling door sociale innovatie, governance van socio-ecologische systemen, participatie en collectief leren, en grondbeleid en gemeengoed)